

Патриархалният свят в повестта „Преди да се родя“

на Ивайло Петров

В повестта “Преди да се родя” Ивайло Петров ни предлага един нестандартен стил на повествование – разказ за всичко преживяно от все още неродения човек. Това е един необичаен поглед към традициите, миналото, към семейството и рода. Йордан Йовков цочи Добруджа и нейните хора за пример докато Ивайло Петров прави точно обратното. Читателя вижда като през криво огледало патриархалният бит неговата изостаналост, безпросветност и ограниченост. Благодарение на лекия и непринуден хумор авторът внушава без болка и озлобление истини за един свят, осъден да остане в миналото.

Повестта „Преди да се родя“ представлява един преобърнат космос на патриархалното общество. Ивайло Петров последователно рисува картината на селския бит, като същевременно представя своя обективен, но и иронично-съпричастен поглед към този бит, част от който е и той самият. Тази съпричастност е по скоро бунт към изостаналостта на този затворен, бавно променящ се свят, живеещ по утвърдени от векове навици. Иронизирайки преобърнатата картина на родовото време, авторът отрича невежеството, ограничеността и грубостта. Селският бит е изпълнен с примитивни и глупави хора, с нечистоплътност и грубост, невежество и духовна недоразвитост.

В повестта „Преди да се родя“, Ивайло Петров представя селото в различна светлина от тази, която представят Елин Пелин и Йордан Йовков. Двамата класици имат различни стилове на писане. Те разкриват вечното и универсалното в селото. Докато Ивайло Петров прави точно обратното. Той преобръща тази представа за селото. Бавно, стъпка по стъпка, той рисува картината на селския бит като същевременно представя своя обективен, но и иронично-съпричастен поглед към този свят, част от който е и той самият. Иронизирайки преобърнатата картина на родовото време, авторът отрича невежеството, примитивността и грубостта. “Преди да се родя” съдържа пародия на селската идилия не защото авторът я отрича, а просто защото тя не съществува в света на неговото детство. Иронията му обаче не изключва добронамереност както към хората, така и към случките и събитията. Тя е по скоро бунт към изостаналостта на един затворен, бавно променящ се свят, живеещ по утвърдени от векове навици.

Повестта на Ивайло Петров „Преди да се родя“ заема особено място сред творбите в българската литература. Тя се стреми сякаш да преобърне утвърдените представи за подреденост и хармония в семейството, за изконни родови ценности и морал. Творбата използва един различен поглед към света – провокативен, дистанциран и ироничен, може би за да разколебае вече утвърдените в нашата литература модели на мислене. Затова и животът е изобразен разнолик, с разколебани вече ценности и неустановени нравствени опори.

Повествователят се надсмива над роднините си. Това изглежда обидно и неуважително, но не е така. Въпреки всички упреци, които разказвача отправя към най-близките си хора, той ги обича. Ивайло Петров пише свежо и забавно. Той ни кара да се разсмиваме дори и на сериозните неща.

Колоритните образи на сватовниците – Патладжана и Каракачанката. И двамата са неповторимо сладкодумни, а Каракачанката има запомнящ се вид.

Авторовия полед върху лъжата като неизменна част от живота на човека. Двата рода се надлъгват за имотното си състояние, за да „градят авторитета си“. Авторът използва пародията, за да изрази отношението си към тези „традиции“ в сватосването.

В творбата разказвача и повествователя се сливат в едно. Най-странното обаче е, че действието на творбата се развива още преди разказвача да е роден. Надсмиването над най-близките хора би трябвало да е неумесно, защото ако всичко това не се е случило, то разказвача нямаше да е роден.

Повестта започва с един от най-важните моменти в живота на човека – женитбата. Това събитие, което довежда до появата на разказвача на бял свят е представено максимално хумористично. Преговорите, сватосването и годещът са свързани с „икономически проблеми“, „тактическа грешка“, „външни министри“, „етикетия“. Всички тези изрази звучат сякаш не на място, те осмиват и принизяват случващото се.

Характерно за патриархалния свят е родителите да избират снаха си. Това се случва в

произведението „Преди да се родя”.Бащата на разказвача няма думата в избора на невеста.Когато настъпва първата среща на бъдещите родители,момата отправя покана за флирт,към бедещия си съпруг,но той не забелязва красотата на невестата си,а я определя по годността ѝ на работа на полето и вкъщи.

Бъдещата майка не остава по назад от бащата на героя.Когато тя разбира,че годеникът ѝ е умрял на нея не ѝ става нито мъчно,нито жално.Напротив тя се радва,че е привлякла вниманието на ергените в селото.Но когато до нея достига веста,че бъдищия баща не е починал тя се разочарова.

В повестта „Преди да се родя” Ивайло Петров осмива най-близките си хора.Но това не е,защото не ги обича,а точно обратното.Когато човек е минал през всичко това и може да обърне поглед към миналото,той не може да не види ралика между „преди” и „сега”.Но по важното е какво ще бъде неговото отношение-дали ще се срамува и отрича от миналото си или просто ще му се усмихне с добродушна усмивка.Повествователя се изявява,като по-интелигентен,разумен и отделен човек,в повестта. Патриархалният свят в повестта „Преди да си родя” е преобърнат.Той е представен от гледната точка на съвремието.